

Tomislav Domović: *Slava*

(izbor)

Daleko je blizu

Obodnicom istoka

oblak pripasuje dječji plač

Ne razumije dojenče ruski ni materinji

ukrajinski

A zna;

sa svakom kapi suze

hlapi jedna kap mlijeka

23.2.2022.

Rat

Iz žitnice u tundru

Iz Boga u pustoš

24.2.2022.

Riječ

Živa hostija mrtvog pisca

U crkvi jezika

U freskama nadolazećeg ispovjednika

Kada govorim o pregaženom žitu

ja sam Ukrajinac,

pogledam u nebo

i padnem na koljena

25.2.2022.

Usud

Ostat će pokoji gušter, krtica i crv

Ostavština barbara

u sloju zemlje

I pokoje povijeno srce

Na putu prema u zrak

podignutim kijeuskim zvoncima

27.2.2022.

Bože, daj da zauvijek

pod plavim nebom

cvjetaju žuti jaglaci

28.2.2022.

I škrto sunce širom otvara novčanik kad ljubav krene ulicom

Jabuka

U grlu mi jabuka stoji
plavožuta kao križ u zalasku sunca

Puknut će plod o sutra
Jesam li umro od zakrčenja žila ili sam
iskašljao žutoplavu urnu
Čitat ćete u svom zrcalu
1.3.2022.

U ime ljubavi i istine

Jedan je ujahao na magarcu
Jedan na balističkoj glavi
3.3.2022.

Klupko

Čekaš, govor zrna pšenice umjesto govora topovskih zrna
Čekaš, svoju savjest, misliš sići će Krist u kavgu i presuditi divljoj djeci

Čekaš, majku koja prelazi granicu nudeći pečenu ribu i blagoslov yukonskom ledu i ledu u srcu optočenom dijamantima

Čekaš, Sikstinsku kapelu i naslikana Mojsija kao zaštitni plašt nad Odesom

Čekaš, bademe u kolaču podijeljenom u gorućem tenku

Čekaš, izbjeglice u zvjezdanim pjesmama.

Tu, gdje dobro ognjište prima svaku patrijaršiju na konak i tišinu nakon izbajanog: Ne ubij!

A što čekaš već si dočekaš.

U klupku vjetra namotanom na kalem zjene kojom opleo si san.

4.3.2022.

Neka ne bude raj na Zemlji

Da nema gorčine, sladunjav bi i poljubac bio

Smijeh ne bi razaznao utjehu

Sve bi bilo sreća samo života ne bi bilo i zagrljaja u kojemu nalazimo istinu ili

Prijetvor

4.3.2022.

Krstarenja

O pjesmu osulo se inje

Tvoje srce s osam krakova lovi nadu

Jednom stresu hladne igle

U preostalim sedam otvorit će se boce bačene u južna mora

Pobijelit će Crno more u oklopu ratne

Mornarice, voljet će te neokresane naranče

Kao što te žena voli dan prije odlaska u smrt

4.3.2022.

Kašnjenje

Ubrao bih malo sunca.

Laticu koju, život suncokreta.

Ubrao bih malo svjetlosti, malo za ženu

neodustajalu od branja masline.

Ubrao bih patrljak zvijezde za njeno dijete.

Nešto čime bi moglo pisati razmrvljenim bijelim

tipkama klavira.

Ubrao bih Boga u odlasku

Bih, ali kasnim.

U Ukrajini ugasili su sunce.

Smrvili klavir.

Zgazili suncokrete koji neće posjetiti dječje oči.

5.3.2022.

Čamac

Bože, ima li još koji čamac kojim prevest ćeš

roblje u mirnu vodu

Bože, imaš li mač kojim presjeći ćeš ruku nad

šifrom i moskovskim lancem

Bože, jednom sam već zavapio da jedino živjeti možeš u sačuvanoj kući

Bože, plamen je daleko, a moje nosnice mirišu

dim kao da pod mojim tabanima gori kerozin

Bože, ima li čamac kormilara

Ako nitko ne želi

Ja ću se primiti teška vesla

5.3.2022.

Između sebe i ljubavi

Sklopi vjeđe. Na tren.

Dok te ljubim.

Dok mi je um posut hedonizmom.

Kada otvoriš oči šutjet će ptice.

I ljudi, ubijeni dok je nama bilo lijepo.

5.3.2022.

Talioničari

Čas je!

Zima je na izmaku.

Pasternak opet luta.

Stepom i pariškim kavanama.

Čas je!

Ne može ljubav u uzmak.

Voli me, imat ću hrabrosti poginuti po prvi put.

Svaki uhićeni moskovski prosvjednik pravednik je ljubavi.

Talioničar čelika i zlata.

Čas je!

Pusti bijelu golubicu s donje usne.

Lepeći, nećemo hodati carevinom.

6.3.2022.

Slaži mi, pa što bude

U jednoj mikro kartici je sva moja imovina,
i galerija slika i glasova u glavi
lagano mogu u progonstvo.
U gulag, na Azore ili u zemlju tjeskobnu.
Isto je, u otvorenoj kartici itat će se
svjedočanstvo suznog mulja.

I bit će svejedno nosim li odijelo ili sam gol
poput bjelgorice na koju prislonila si usne
i proljetno sunce
Misleći kako ću propupati
ako mi slažeš da vratio se mir.

6.3.2022.

Pjesnik

Od tvog pogleda odbijaju se sablja i muk pozlate

Sva tvoja povijest historija je bičevanog kamenoresca u podnožju piramide

I poljupca prolivenog između dva gutljaja vode

6.3.2022.

Gore nam srca

Ne dočekasmo da Savle progleda u utrobi Urala a odlazi u crkvu i izlazi s dvadeset stjuardesa na malom noktu

I putem praši na tenku, koturaljkama tajne službe, na djetinjstvu zamrznutog Jeniseja, zamrznutog križa u ruskoj vodi

Gore nam srca, dijete moje odsliku moj u proplakalom Dnjepru

7.3.2022.

Možda

Možda još ima toliko vremena

Navečer slušati Rahmanjnova

Otvoriti još jednom „Tih Don“ ili ukrajinsku princezu Ahmatovu

Natočiti duplu votku, kako se već votka u opijelu pije

Možda ću ponovno govoriti ruski, ti ćeš me razumijeti i pokloniti samurovinu svoje kože

ne promiču ti moji drhtaji,

kapi plavog mora na žutim zvijezdama,

i psovka iz usta zaglagoljala na ploščadi,

pred vratima grozote

7.3.2022.

Kugla

Govorit ćemo lišće.

Šutjet ćemo ljubav.

Vješati umjetne trepavice dok gore žive.

500 kilometara zračne udaljenosti posuti tvojim srcem i mojim otrežnjenjima

Ponuditi sladoled tenkistu.

Na izbor, mliječnu ili voćnu kuglu

Nije nevjerojatno da pretekne ljeto.

I pješice ode doma ili u Milano slušati Stonse.

7.3.2022.

8.3. 2022.

Žena sam, plaha u zrncu praskozorja,
čvrsta u izdizanju britve mraka na kraju dana kada i san spada s nogu
Mirišem na umor, a mogla bih podnijeti poljubac i komad torte
Otvoriti prozor, udahnati naranče mediteranske
I dok mi dragi ljubi ramena poželjeti praskozorje iz dječjeg smijeha

Prenem se, nisam u Odesi
Praskozorje teče iz dječje suze
Dragi ljubi travu

Putujem u kupeu, u zalazak sunca ulazimo
Dan je žena, ne znam kojeg 8.3. ukracat ću se u Povratak
U izlazak sunca,
u travu u kojoj je grob usana bez kojih povit će se ramena

Vizija

U šaku stisnem kravlje vime,
prska mlijeko put kojim tenkovi idu unatraške

Štipnem lavičinu bradavicu,
zabijeli se istok i trome rijeke

Između nogu divokoze popijem planinu,
izgrcam svjež zrak u boljarski zaklon

Obujmim tvoju dojku;
prstima, dlanom, tajgom
Štrene ljubav i u uzaludnost
8.3.

Mama, nad zemljom moje oči odvezane su sjajem i kroz tvoje suze lovim dugu

Pod zemljom uspavljuju duhove

I silniku nabacuju verige, vijence srca sličnih tvome

Opet tražimo dom

Zalutali smo u Ukrajinu, u pejzaž granata nad Slavonijom

9.3.

Razmeđe

Ako potopimo kaverne u Kaspijskom jezeru
Hoće li to biti neslavan kraj križa

Ili će sol nagristi pluća

Pa ćemo disati u algama;
spojeni isušenim močvarama,
nadanjem bjelouške,
mirazom tvoje oplakane mladosti
Ljubeći vrijeme prije nevremena
9.3.

Istočno od zapada

Svadba je!
Ženi se Sunce sa stratištem.

Svi su pozvani.
Na knedle i ocat.
Na sirovi rogač u sirutki krvi.

Svi su pozvani.
Na rastavu doći će slučajno preživjeli.
Sa zdjelama toplih suza.
Na leđima noseći patrljak sunca
12.3.

Molba

Pomuzi jutro!
Iz sise sna.
U punu staklenku svjetla.
U čovjeka koji te voli u izvidnici munje.

I odmahuje 21. stoljeću sanjajući raj.
Žuto nebo.

Plavo žito.

Bez kapi krvi na mokrom klasju.

13.3.

Gimnastika

U veljači 2022. srce je prestalo kucati.

Kardiolog je ustanovio neobjašnjivo zgrušavanje krvi

i u aorti pronašao grudu sljepljenog ukrajinskog

brašna iz hrvatskih robnih rezervi.

Na koju su se potpisali pravednici komocije.

I mirotvorci iz tapeciranog obilja.

Neka Ukrajina dignu ruke u zrak i sve će biti kako je i bilo.

Odljutit će se veliki brat,

zapad će ostati zapadno od istoka.

Sunce će lakovjerno ulaziti u dušu,

izlaziti na laktovima i koljenima.

Zašto još stojim kad sam mrtav?

Kao paravan suznih zvijezda u naotekloj jetri.

Zašto nisam vodoravan, papirić pušten niz rijeku.

Zašto ostajem među bistama,

a vinućem u prostor beskrajnog čuđenja mogao bih pobrisati suze.

Pa bi zvijezde ocaklile pšenicu.

Neravnodušno oko. Neku zaljubljenicu zjenu.

Stojim, pitanje je vertikala u gimnastici volje:

Hoće li djeca gledati u zvijezde.

Hoće li itko gledati u zvijezde.

Makar suzne.

15.3.

Činele

Naša tijela dvije su činele u rukama tustog Mjeseca
Zamah traje jednu noć
Neprospavanu;
za jezik umočen u groznicu,
za izviđača pred Kijevom,
za metu u rodnom gradu

Tamo bjesni bijes, drhte činele u repu ognja
Izenada, kad već smo tišina bogobojazna,
zaprhuta se snop repa, zavrti pepeo u mjesečini,
srebro posivi, spoji metal o metal

Odzvanjamo pospanim gradom,
zvuk smo rasklalašen i nezaustavljiv;
aurora mistike u koži

A nad Nevom debeli je dan,
i tamo rastežu se dvije činele, u nekom stanu zavonjalom na Baltik,
na riblje kosti, na kalifornijsko vino
i na ljubav koja do Kijeva neće stići
16.3.

Sutra će smrt odvajati prosute oči,
dovoljno daleko da usneš zbrajajući poljupce i promakla jedra
dovoljno blizu da mi pod noktima ostane
podrum zgrade koje više nema
17.3.

Neznanju je kraj

Na stijegu ljubav otvara oči

I nema te slobode koja bi pod ikojom zastavom bivala neslobodna, vječno

Moje srce tuče se s falangom na madridskim ulicama 1937.

U grobovima dalmatinskih dječaka podno Tjentišta bunca

Šuti na prilazu Vukovaru, s obje obale Miljacke podvija vodu u mlaz gostoljubivih zvijezda

I kada sam se pitao kamo će otići posljednji žiganj nisam znao

Koliko se katalonskog mora može prelići u ukrajinski krajobraz

17.3.

Granata s potpisom cara

Nad nepomičnim čedom majka gori brže od slame.

I kada slama je već pepeo,

ona gori i gori.

Raznosi je vjetar, silniku na krov.

U žeravici čedo snuje odrastanje.

Pomak majke u zvijezde.

18.3.

Četiri zjene nisu zanezarive

Bili smo na dnu; čovječanstvo, reptili i nabori ljubavnih zjena

U trodiobi arhivskog neba zaplesali smo kolo, umor je plegao čovječanstvo i reptile,

ostavio izbor ljubavi:

Ostati, prikloniti se manjem zlu ili

produžiti slabašni blistaj u daleke svilce

Zjene su krenule put vjetra, putem izlaza iz odleđenih mesarskih prstiju

Morske zvijezde mrežom nebeskih

uznijeti u spasonosni čun

Sačuvati uspomene i pribranost kada se brodica opasno nagne

Uzljuljana pobjedom reptila

20.3.

Osvajačev plan

Sve manje lastavica naći će sačuvanu strehu
203.

21.3.2022.

Gizdi se rusko topništvo
Breca svjetsko pjesništvo
Sasvim dobar dan da posumnjam u žetvu
i vječno gladan odem u zvijezde utisnuti helij
Privežem Ukrajinu za nebeski sjaj,
pustim da baloni zvijezda u dubinu svemira ponesu zemlju, vodu i djecu
Ostavim topništvo u tmni
Među lebdećim grobovima

Preostao je još pokoji gutljaj,

pokoji poljubac, sablast nad Europom
i pramen iz kojega osipa se pepeo i sol,
sivobijel trag nezapisanog
21.3.

Lađari

Naramak zvijezda ponesi
kada se opet osunča pijesak u Odesi

O svako rame cjelov neba
I bit ću strah kojemu nije do
zaborava, ni do žonglera

I bit ću ljubav o kakvoj te nisu lagali
očevi zalisci i lađari u koljenima
22.3.

REQUIEM ZA POJEDENO PROLJEĆE

(ili, je li koža amnezija rata)

U kori kruha tvoja koža diše kvasac i sitost voluharice

Odlomim zapečeni dim

planet jekne requiemom

U srcu kruha moja mrva ište jaslje,

sijeno planinsko,

porugu visine nad trikovima žezla

i vodu u koju koža se cijedi

Kapajući iz šutnje u bubrenje jutra

22.3.

Slap

Hajmo sanjati, šapnem

Nije sunce zašlo, opireš se

Noć je, priviđa ti se dan draga, zagrgljam

Omamila te ljubav, oči su ti brizgave vodenice, slap si, umiruješ savjest

Noć je, pogledaj bolje, to iščupani kijeovski križ blješti,

i zastire i sunce i nebo, zrak je smola oltara

Imaš pravo, tijela padaju umjesto zvijezda, katran je i ptice usmrtio

Imaš pravo, noć je

Hajmo sanjati, budi slap

24.3.

Proljetos

(Gusjenice u žitu)

Svjetlost, želja, pipak sunca
niz tijelo žene frca

Kao vatra uz fasadu kuće

i netko će na rebro pribiti srce od slonovače,
lutanju pronaći dom
i netko će, bez kletve, iz vatre spasiti molitvu, a ostati bez doma

i netko će pisati poeziju,
malo u spavaćoj sobi rebra,
malo u pustoši
25.3.

Samoubilačka

Kundak o kundak,
odzvanja prapor

Kundak o glavu,
pokorit će se jedan život
Ne i sjeme

Glava o kundak,
ludost naizgled
U glavi je metal materinjeg jezika
I drvo djeteta

Iz kojega diže se križ
I polja žene zaostale u zbjegu suza

27.3.

Bomba

Dalekometni nož

Neintimno klanje

Koljač može prstima u šlag

29.3.

Nije unakrsna paljba najveće zlo

Ako u olovni zrak ne zaluta košuta,
snena žena, plaho dijete

ako na poprištu ne ostane vjerenik
i njegove pjesme rasute iz izlizane lisnice
1.4.2022.

Ukrajina o Uskrsu

Tamo je krv tama

I začahureno svjetlo,

Jenjava pjesnika,

Rastavljen plug,

Prazna učionica

7.4.

Rasklimane stube

Kamo ćeš s rukama?

U centar mladosti, u Bliński Kut

U ličko prelo, u vunu duše

U palež, u vatrogasnu kanticu suza

U stremen, u mamuzu vjetra
U poljubac; u vodu, u stube k srcu
U pjesmu, u izvor
U kruh, u Božji zagovor
U lice žene, u ostanak
U Crno more, u leševe soli i zraka

Koliko ruku imaš?
Ne znam broj,
koliko je leševa, koliko struna mamuzom presječenih

Toliko
8.4.

Već videno

Kada padne projektil na asfalt
Nestanu ljudi, izbrišu se lica iz gradskog albuma
Sutra će valjak pokrpati ulicu, sabiti novi sloj kolnika, šetnice duhova
Sutra će nalogodavac na drugom mjestu provjeravati uspješnost straha
Sutra će ratni rekreativci pronaći novu vijest
Ja ću čekati da me iz oblaka pogodi krvava kap
Obilježi čelo stigmom odhujala djeteta
9.4.

Adorantima čudoređa moskovskog

O, pravovjerni
Kakva radost, kakvi dobri dani
U spaljenom gradu, u sprženoj zemlji
Vi, koji ljubite čovjeka u zadatoj matrici ljubavi i jebanja
O, ponovno ubijate Lorcua
U plemenitosti diktatora
U obrani vjere s bacačima plamena na leđima

Tri puta se prekržite, za svaki slučaj, Bogu da ne promakne poniznost
Jer silno mu je važno kako se jebemo
A sasma sporedno ima li ijednog krova na koji bih ja izvjesio crnu zastavu
13.4.

Himba

Sve je u tebi.
Oko tebe kulise su Potemkinovih sela.
Crvi u jabukama zvijezda.
Kolebanje neuzjahanih konja.
Noćna srca.
Dragi ljudi koje izjeda rok trajanja.

Sve je u tebi.
I mrtvi kapitali. I Mladen Mladenović.
I prsluk napunjen perjem krstjana.
I subaša zamišljen nad silom.
I vrgorački vasionac otrgnut od klimave katedre.

I dremljivi vjetar.
Mirisnice sna posuđene govoru.
I tijelo savršene žene.
Piramida zakopana u maslinama.

Sve je u tebi.
Zaputi dječaka na lansirnu rampu.
Sutra mora stići na Don.
Iz rijeke počupati masline.
14.4.

Čestitka iz carevog starog ruha

Teče Dnjeper
kao isprani Uskrs

Na površini bistra voda
U dubini mutna krv

Na dnu:
duše, grad,
nepolizani sladoled
17.4.

Odumiranje

U podsuknji jezika moj podsmijeh se dvoumi
hoće li se razjoguniti,
prijęći u Ikarov pokus približavanja Suncu
ili će zatajiti usne, sigę poljupca
zašiti suknju uz san
Sklupčati se u ozbiljnost,
pristati na odumiranje lica

I to odumiranje neće biti iznenađenje
Najavljeno je znakovima rasplutale ravnice,
strugotinama plavih dječaka,
slomljenim kišobranima u plavim očima djevojčica
zauzetih oklopnjacima i metalnim daždrom
18.4.